

**Східноукраїнський інститут
економіки та управління**

VII МІЖНАРОДНА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

**«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ
ЕКОНОМІЧНИХ НАУК»**

12-13 червня 2015 року

Частина I

VII МЕЖДУНАРОДНАЯ
НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКАЯ КОНФЕРЕНЦИЯ

**«АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ
ЭКОНОМИЧЕСКИХ НАУК»**

12-13 июня 2015 года

Часть I

Запоріжжя
2015

явно проявляється залежність між матеріальним добробутом батьків, родин і рівнем дитячої захворюваності та смертності.

Список використаних джерел:

1. Білецька Л.В., Білецький О.В., Савич В.І. Економічна теорія : політекономія, мікроекономіка, макроекономіка / Підручник. 2-ге вид. перероб. та доп. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 688 с.
2. Іляш О.І., Гринкевич С.С. / Економіка праці та соціально-трудові відносини : навчальний посібник / О.І. Іляш, С.С. Гринкевич. – Київ : «Ліра-К», 2010. – 476 с.
3. Куценко В. Потенціал охорони здоров'я / В. Куценко, Л. Богун / Економіка України. – 1999. – № 3. – С. 61–69.
4. Подвисоцька Т.О. / Комплексна оцінка здоров'я населення та його впливу на економічне зростання : дисертація / Київ, 2009.
5. Шушпанов Д.Г. / Суспільне здоров'я як чинник реалізації людського потенціалу України : стаття.

Макаренко С.М.

*кандидат економічних наук,
доцент кафедри менеджменту і адміністрування
Херсонський державний університет*

Олійник Н.М.

*кандидат технічних наук, доцент,
заступник завідувача кафедри економіки і підприємництва
Херсонський національний технічний університет*

Лещенко В.В.

*студентка
Херсонський державний університет
м. Херсон, Україна*

ОБҐРУНТУВАННЯ ДОЦІЛЬНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЕКОНОМІКО-МАТЕМАТИЧНИХ МОДЕЛЕЙ ПРИ ПЛАНУВАННІ ЧИСЕЛЬНОСТІ ПРАЦІВНИКІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ УСІХ ФОРМ ВЛАСНОСТІ

Планування діяльності підприємств усіх форм власності здійснюється за допомогою різних методів. При виборі методів планування необхідно враховувати певні вимоги до них. Методи планування повинні: бути адекватними зовнішнім умовам господарювання, особливостям різних етапів процесу становлення та розвитку ринкових відносин; найбільш повно враховувати профіль діяльності об'єкта планування та різноманітність в засобах та шляхах досягнення основної підприємницької мети – збільшення прибутку; відрізнятися в залежності від виду розроблюваного плану [1, с. 215].

Сучасні умови ринкового господарювання значною мірою відрізняються від умов планової економіки. Для великої кількості українських підприємств є характерною відсутність адекватних умовам ринку інструментів управління виробничою програмою, і, як наслідок, трудовими ресурсами. Необхідність розробки нових механізмів функціонування виробництва та розробки його моделі в умовах кризи, роблять проблеми ефективного управління та оптимізації виробничої програми й

чисельності працівників підприємства одними з найактуальніших для сучасної української економіки.

В процесі проведеного дослідження було встановлено, що на більшості переробних підприємствах Херсонської області планування персоналу має системний і цілеспрямований характер. Запровадження в практику управління підприємством сучасних методів управління персоналом надасть додаткову можливість ще більше згуртувати команду професіоналів підприємства.

Разом з тим під час управління та планування потреби у трудових ресурсах керівник підприємства в першу чергу повинен враховувати наявний та прогнозований попит на продукцію, що виготовляється на даній виробничій ділянці.

При плануванні потреби у виробничих ресурсах, у тому числі й трудових, необхідно використовувати наступні матеріали [3, с. 18]:

- прогноз потреби у продукції підприємства, який складається на підставі досліджень змін ринкових елементів у часі, тобто попиту, пропозиції цін, кількості конкурентів тощо;

- перспективний план виробництва продукції і послуг;
- результати вивчення поточного попиту на продукцію;
- договори на виробництво та постачання продукції, які укладаються в результаті вільного продажу виробів на гуртових ярмарках;
- заходи щодо збільшення виробничих потужностей підприємства;
- заходи щодо збільшення спеціалізації і кооперування виробництва;
- дані про залишки нереалізованої продукції у попередньому періоді.

Слід зазначити, що формування оптимальної виробничої програми неможливе без врахування виробничих критеріїв, а саме: виробничої потужності, матеріально-технічного, кадрового потенціалу. Саме цим і пояснюється важливість ресурсного обґрунтування виробничої програми.

Також маючи достовірну інформацію щодо обсягів попиту на продукцію керівництво може провести заходи зі стратегічного планування трудових ресурсів та визначити доцільність й обґрунтованість найму, перемішень та інших заходів з управління персоналом.

Для прогнозування обсягів попиту на продукцію виноробницької галузі у Херсонській області на прикладі ПАТ «Цюрупинське» пропонується використовувати наступну множинну лінійну регресію:

$$X_0 = A_0 + A_1 * X_1 + A_2 * X_2,$$

де X_0 – обсяг попиту, тис. дал.;

X_1 – середня ціна реалізації умовної одиниці, грн. / дал.;

X_2 – рівень середньомісячного доходу населення даної місцевості, грн;

A_0, A_1, A_2 – коефіцієнти.

Необхідні для проведення розрахунків вихідні дані відобразимо в таблиці 1.

Таблиця 1

Обсяг випуску виноробницької продукції ПАТ «Цюрупинське» в натуральному вираженні протягом 2008–2014 років, тис. дал.

Роки	Обсяг випуску, тис. дал. (X_0)	Ціна за одиницю, грн. / дал. (X_1)	Середньомісячна заробітна плата по Херсонській області, грн. (X_2)
2008	97	735	1375
2009	85	860	1482
2010	95	865	1733
2011	105	890	1970
2012	108	915	2269
2013	115	917	2464
2014	120	1147	2617

Результати проведених розрахунків свідчать, що функція прогнозування попиту на виноробницьку продукцію ПАТ «Цюрупинське» матиме наступний вигляд:

$$X_0 = 66,2 - 0,0186 * X_1 + 0,0273 * X_2$$

При прогнозованому середньому рівні цін за 1 дал. в 1300 грн та середньомісячній заробітній платі в 2743 грн (відповідно до Програми економічного, соціального та культурного розвитку Херсонської області на 2015 рік, затвердженої рішенням ХХХІІІ сесії обласної ради VI скликання від 30 січня 2015 року № 1176 [2]) прогнозований обсяг попиту на продукцію ПАТ «Цюрупинське» складатиме:

$$X_{2015} = 66,2 - 0,0186 * 1300 + 0,0273 * 2743 = 117 \text{ (тис. дал.)}$$

Проведені розрахунки дозволяють стверджувати, що під впливом економічної та політичної кризи в країні та при зниженні рівня купівельної спроможності населення попит на продукцію виноробницької галузі майже не зміниться. Отже, враховуючи, що у 2014 році для виробництва 120 тис. дал. виноробницької продукції на ПАТ «Цюрупинське» було залучено в середньому 93 особи, то при середньорічному темпі зростання продуктивності праці (за підсумками 2010–2014 років) біля 110 %, та при незмінних умовах розвитку планова потреба в персоналі для ПАТ «Цюрупинське» на 2015 рік складатиме:

$$P_{п} = \frac{93 * 117}{120 * 1,1} = 83 \text{ (особи)}$$

Використання запропонованої методики дозволило не лише спланувати потребу та склад персоналу, а й визначити орієнтовний обсяг попиту на продукцію підприємства, а отже й дозволило спрогнозувати завантаженість виробничих потужностей, завчасно укласти угоди з постачальниками для своєчасного надходження сировини у виробництво, що сприяло більш економічному проведенню логістичних операцій на підприємстві.

Список використаних джерел:

1. Макаркіна Г.В. Моделі та методи планування соціально-економічного розвитку індустріального регіону : монографія / Г.В. Макаркіна. – Краматорськ : ДДМА, 2008. – 280 с.
2. Програма економічного, соціального та культурного розвитку Херсонської області на 2015 рік, затверджена рішенням сесії обласної ради від 30 січня 2015 року № 1176 // Режим доступу : <http://www.oblrada.kh.ua>.
3. Сисак Л.І. Економетричне моделювання розвитку економіки України в розрізі грошових доходів населення / Л.І. Сисак // Матеріали Першої Всеукр. наук.-практ. конференції «Україна наукова, 2001». – Дніпропетровськ. – Наука і освіта. – 2001. – Том 14. – С. 18–19.